

INTERVIEW

MET LOUIS TAVECCHIO

Louis Tavecchio: 'VVE is belangrijk en delicaat werk'

Het recept voor een goede start

Werken met jonge kinderen in de Voor- en Vroegschoolse opvang, is delicaat. Wie het juiste 'recept' volgt, kan kinderen uit achterstandsmilieus werkelijk een betere start geven, wat doorwerkt in hun hele verdere leven en carrière. Maar pas op: het kind moet wél rijp zijn voor het VVE-aanbod.

Dit zegt Louis Tavecchio, psycholoog en autoriteit op het gebied van gezinspedagogiek en kinderopvang. Als hoogleraar van de Universiteit van Amsterdam is hij met emeritaat, maar hij zet zich nog volop in voor de versterking van Voor- en Vroegschoolse educatie (VVE). Hij ontwikkelde zelfs een handig recept voor effectieve VVE.

Succesfactoren

In dat recept maakt Tavecchio geen keuze voor een bepaalde methode. Volgens hem maakt het niet zoveel uit welke methode wordt gebruikt: Kaleidoscoop, Piramide, Ko-totaal of iets anders. Langdurig onderzoek heeft namelijk niet duidelijk kunnen aantonen welke methode meer of minder effectief is. Er zijn wél andere succesfactoren ontdekt. ▶

Dat zijn vooral: betrokkenheid van ouders en een goede band tussen pedagogisch medewerker of leerkracht en kind. Die twee aspecten vormen voor Tavecchio dan ook de basisingrediënten van het recept. "Zonder deze toevoegingen krijg je geen mooie taart, om in keukentermen te blijven", zegt Tavecchio tijdens een interview in het Amsterdamse Filmmuseum Eye. "Ze zijn enorm belangrijk, want anders blijft het bij een halfbakken resultaat."

Effect schiet omhoog

In zijn optiek is de inbreng van ouders onmisbaar. "Peuters komen maar twee of hooguit vier dagdelen naar de voorschool of peuterspeelzaal", begint hij. "Ook al leren ze daar veel, het zal niet beklijven als het thuis niet wordt herhaald en aangevuld. Pas als de activiteiten van ouders aansluiten op die van de VVE, is een positief resultaat te verwachten."

Het gaat er dus om de thuissituatie en het VVE-aanbod op elkaar af te stemmen. "Vertel de ouders dat zij met het geven van aandacht de schoolprestaties van hun kind kunnen verbeteren. Alle ouders willen dat. Leg uit dat een jong kind meer leert als de ouders spelletjes doen, voorlezen, en uitdagend spelmateriaal aanbieden. Laat ouders zien hoe ze kunnen aansluiten bij wat het kind op de voorschool leert. Het mooiste zou het zijn als de VVE-methodes worden aangevuld met speciaal materiaal voor ouders. Dat gebeurt nu nog te weinig; als dat wordt ontwikkeld is er een wereld te winnen."

Emotionele band

Een tweede belangrijk punt is de emotionele band tussen de pedagogisch medewerker/leerkracht en het kind. "Investeer daarin", zegt Tavecchio. "Want uit al het onderzoek blijkt dat het, los van de kwaliteit van de methode, vooral gaat om de persoon die met de kinderen werkt. Hoe beter de pedagogisch medewerker of de leerkracht, hoe meer succes in het leerproces. Dat geldt op alle onderwijsniveaus, en ook in de VVE. Het gaat er vooral om of je echt geïnteresseerd bent. Ken je de thuissituatie van het kind en heb je aandacht voor elk kind, ook in een drukke groep?"

Tavecchio geeft een voorbeeld. "Soms zie je een activiteit waarin zo'n dreumes een hele tijd met zijn vinger

opgestoken zit, maar niet aan de beurt komt. Voor een keer is dat niet zo erg, maar als een kind systematisch niet wordt opgemerkt, heeft dat een negatief effect. Na een poosje doet dat kind niet meer mee, dan is zijn belangstelling weg. Terwijl een kind dat zich gekend en veilig voelt bij de leidster of juf, veel meer durft te zeggen en veel meer zal ondernemen en ontdekken."

'Een kind dat zich veilig voelt, durft meer'

Tavecchio is blij dat de Kwaliteitsaanpak VVE van de gemeente Amsterdam hier aandacht aan besteedt. "Want in de Nederlandse opleidingen voor het werken in kinderopvang of peuterspeelzaal ligt de nadruk teveel op verzorging en minder op ontwikkelingspsychologie. Natuurlijk is goede verzorging belangrijk, maar we willen ook dat het kind wat opsteekt."

Nog niet rijp

Hij heeft nog wat praktische tips: "Het beste kun je aansluiten bij wat het kind zelf aangeeft, wat hij leuk vindt, dan heb je het meeste succes, want dan bied je iets aan waar hij aan toe is." Dat laatste is belangrijk. Want, zo waarschuwt Tavecchio, óvervragen kan schadelijk zijn. "Sommige kinderen zijn er gewoon nog niet aan toe om te leren. Een kind dat nog niet kan stilzitten, snel is afgeleid en zich moeilijk kan concentreren is nog niet rijp voor het VVE-aanbod. Een kind dat overvraagd wordt, kan daardoor de zin in leren verliezen. Daar moet niet alleen oog voor zijn, maar ook begrip. Wacht nog wat, bied hem andere dingen aan en vooral: geef hem géén negatief commentaar. Elk kind ontwikkelt zich in zijn eigen tempo. Zorg er vooral voor dát hij zich blijft ontwikkelen." ✕

Louis Tavecchio is verbonden aan het Kenniscentrum Onderwijs & Opvoeding - Expertiseplatform IKC 0-12 jaar, Hogeschool van Amsterdam.
